

INFORMACIÓ

El propassat dia 15 de setembre va tenir lloc la presentació, a professionals, de l'arquitectura i de la història de l'obra de restauració de l'església pre-romànica de Sant Quirze de Pedret (Cercs, Berguedà). El Sr. Antonio González, cap del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona i arquitecte director dels treballs va fer la presentació de l'obra feta a partir de l'any 1989. A continuació es va fer una acurada visita a l'església, en tot moment acompanyats dels diferents responsables dels treballs, que van ampliar amb tota mena de comentaris la tasca feta al llarg d'aquests sis anys. Aquests treballs de restauració complementaven els realitzats per la mateixa Diputació entre els anys 1959 i 1964, dirigits per l'arquitecte Camil Pallàs, cap del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments.

El nostre consoci Xavier Barral va publicar un interessant article, comentari d'aquesta visita ("Avui", dimarts 19 de setembre 1955, pàg. B2) amb el títol molt significatiu: *Restaurar. Reproduir. Reconstruir.*

La llarga i difícil tasca de restauració d'aquest important monument pre-romànic ha assolit resultats que pensem que són molt vàlids, a més fets amb una acurada investigació tant històrica com artística, precedit pel treball arquitectònic d'una excavació que ha permès una valoració de l'evolució del monument. Per això hem cregut que podia ésser un bon tema per a la inauguració de les nostres sessions de treball. Hem invitat el Sr. Antoni González a explicar-nos el proper dia 11 de desembre la tasca feta per a dignificar aquest monument tan singular de la història de l'art i de la cultura catalana anterior a l'any 1000.

* * *

L'Ajuntament de Barcelona convoca els Premis Ciutat de Barcelona 1995 per guardonar la creació artística i la investigació científica i tècnica que els jurats considerin més rellevants per la seva qualitat i significació produïdes a la ciutat al llarg de l'any. Entre els diferents premis cal destacar el "Premi Agustí Duran i Sanpere. Història de Barcelona", que s'atorgarà a un treball sobre aspectes de la història de la ciutat de Barcelona que hagi estat presentat públicament, editat o dut a terme de manera individual o col·lectiva en el marc d'una institució barcelonina durant l'any 1995. Per a més informació: "Premis Ciutat de Barcelona", Centre d'Informació de la Virreina. La Rambla, 99. 08002 Barcelona. Tel. 301 77 75.

NOTÍCIES

Per desgràcia, el monestir cistercenc de Santa Maria de Vallbona (Vallbona de les Monges, Urgell) és una vegada més notícia. Les obres de restauració i de conservació del cenobi que es van iniciar fa una dècada resten paralitzades per manca de recursos econòmics, que poden agreujar les patologies arquitectòniques que té el monument, especialment l'església. Dels tres grans monestirs cistercencs catalans (Poblet, Santes Creus i Vallbona), per causes complexes i complicades i difícils de resumir en aquesta notícia, el cenobi de Santa Maria de Vallbona és el menys afavorit tant pel que es refereix a la defensa de les seves estructures arquitectòniques com a la seva valoració històrica i cultural. Amb obres o sense obres la seva visita ha estat sempre una mica complicada. Seria desitjable no tan solament resoldre la problemàtica de la restauració arquitectònica sinó també procurar millorar la qualitat de la visita —que la dignitat del monument demana— del públic en general i en particular de grups més preparats.

* * *

El Museu de Montserrat ha organitzat una exposició amb el títol *Nigra Sum* sota la direcció del seu director el monjo Josep de Calassanç Laplana. Una exposició que té com a motiu explicar que la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, elegant i fina obra del romànic (s. XII) no fou "Bruna/Morena" des dels seus orígens sinó que el canvi de color fou una *moda* que va iniciar-se a partir del segle XVI i que fou general a l'Occident d'Europa. Aquesta evolució de la iconografia ha estat el resultat d'un acurat estudi que té una realitat historiogràfica i no un legendari popular tradicional. Hem de considerar com a una informació vàlida l'escrit de Xavier Barral ("Avui". Dimarts 31 d'octubre 1995) al *Quadern d'Art* (pàg. B4) amb el títol: "Era negra la Mare de Déu de Montserrat?". L'autor del treball valora l'evolució iconogràfica i acaba considerant que aquesta escultura és una obra excepcional de l'art religiós del segle XII.

* * *

No tots els castells catalans són un munt de runes. Hi ha edificis que conserven les seves estructures d'habitació que permeten la seva utilització per a diferents tasques i funcions tant privades com públiques. El seu aspecte no és gaire medieval, la majoria han sofert importants transformacions a partir del segle XV; amb tot, un seguiment de la seva història i arquitectura ens permet valorar-los com construccions essencialment medievals. Aquesta tasca de rehabilitació dels castells ha estat molt destacada a la Segarra, on va iniciar la seva singladura una institució, la Fundació Castells Culturals de Catalunya. Aquesta fundació junt amb la Fundació de la Vila Medieval de Cardona pensen portar a terme una tasca de restauració i promoció del castell/canònica de Cardona. Podem completar aquesta informació amb la notícia de la publicació de dos fullets, el primer editat pel Consell Comarcal de la Segarra amb el títol: "Ruta dels castells de la Segarra. Cervera - La Garrotxa - Montcortés - Concabella - Les Pallargues - Mont-Roig - Pelagalls - Sisteró - Ratera - L'Aranyó - El Canós - Tordera", i el segon publicat pel Consell Comarcal de Pla de l'Estany: "Castells i cases fortes al Pla de l'Estany". Ens congratulem d'aquesta tasca privada i institucional de rescat i defensa d'uns edificis tan destacats del nostre patrimoni cultural i històric com són els castells.

* * *

L'església de Sant Vicenç de Malla ha vist enriquida la seva història amb la inauguració d'un museu monogràfic, situat a la casa rectoral i promogut per l'Ajuntament de la població. El Museu conserva les dues peces d'una estela o trofeu funerari (segles IV-III aC) trobades en el decurs de la restauració de l'església. Completen l'àmbit museístic ceràmiques, objectes litúrgics i de culte, elements constructius i decoratius de pedra i maquetes d'evolució de l'església. L'element més interessant com a medievalistes és l'estudi de la portada romànica (segle XII) segons la reconstrucció parcial feta al Museu Episcopal de Vic (circa 1900) i la reconstrucció ideal feta a partir dels elements conservats a Vic i dels trobats en el decurs de les obres de restauració (1983-1986). Aquesta portada romànica, amb les dues reconstruccions queda confrontada amb la moderna portada de formigó (1985) que avui ens permet accedir al temple de Sant Vicenç de Malla.

* * *

El Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona han organitzat, els passats 26 i 27 de novembre de 1995, un Col·loqui de la Farga, amb el títol "Banyoles, una mostra excepcional de la Farga Catalana". El Col·loqui ha pretès que els més destacats investigadors del tema actualitzessin i divulgessin alhora la tasca que tots ells estan realitzant. Entre els diferents temes tractats destaquem els següents: "Consideracions genèriques de les fargues a Catalunya" (Jordi Mascarell), "Les fargues medievals: els precedents de la Farga Catalana" (Marta Sancho), "Síntesi històrica i arquitectònica sobre la Farga de Banyoles" (Jeroni Moner) i "Fargues de la Cerdanya" (Domènec Miquel).